

Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи
доц.
Володимир ХОДОРОВСЬКИЙ
“30” 08 2024 р.

Голова предметно-методичної комісії з дисциплін терапевтичного профілю,
д.мед.н., професор *Віктор ТАЩУК*

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	інфекційних хвороб та епідеміології
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Соколенко Максим Олександрович – доцент закладу вищої освіти кафедри інфекційних хвороб та епідеміології, к.мед.н., доцент, sokolenko.max@bsmu.edu.ua Андрущак Маргарита Олександрівна – доцент закладу вищої освіти кафедри інфекційних хвороб та епідеміології, к.мед.н., доцент, andrushchak.margarita@bsmu.edu.ua Баланюк Ірина Володимирівна – доцент закладу вищої освіти кафедри інфекційних хвороб та епідеміології, к.мед.н., доцент, balanyk.iryana@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	http://infection.bsmu.edu.ua/
Веб-сайт кафедри	http://infection.bsmu.edu.ua/
E-mail	infection.bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Головна, 137
Контактний телефон	+38 (0372) 53-89-96

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	1
Загальна кількість годин	30
Лекції	0
Практичні заняття	15
Самостійна робота	15
Вид заключного контролю	Модульний контроль

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Викладання дисципліни «Військова епідеміологія» проводиться на основі міжпредметної інтеграції навчальних програм з такими кафедрами як кафедри біології, мікробіології, загальної гігієни та екології, дитячих інфекційних хвороб, соціальної гігієни з організацією охорони здоров'я та іншими.

У тематичні плани практичних занять включені питання біобезпеки та військової епідеміології.

На практичних заняттях із військової епідеміології передбачається засвоєння необхідних знань щодо питань біобезпеки та організації проведення профілактичних та протиепідемічних заходів в умовах надзвичайних ситуацій у мирний час, в тому числі за умов занесення карантинних інфекцій та проведення профілактичних та протиепідемічних заходів серед особового складу військ і населення у мирний та військовий час.

При вивченні матеріалу, що винесений на позааудиторну роботу, студентам надається консультативна допомога викладачами кафедри.

Обсяг і якість засвоєння матеріалу контролюється впродовж поточного навчання на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями (усне опитування, розв'язування ситуаційних задач, тестові завдання).

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни на основі практичних (аудиторних) занять та самостійної (позааудиторної) роботи здійснюється по її завершенні у модульного контролю.

Оцінка успішності студента з дисципліни виставляється як середня арифметична традиційної оцінки за 4-бальною системою засвоєння відповідних тематичних модулів та перераховується за багатобальною шкалою і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркових дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyh_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, диференційованому заліку) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ).

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
мікробіологія та вірусологія	Інфекційні хвороби та фтизіатрія (модуль назва)
епідеміологія та принципи доказової медицини	хірургія
фізіологія	отоларингології
патофізіологія	ендокринологія
фармакологія, клінічна фармакологія	клінічна фармакологія
анатомія людини	дерматологія
клінічна імунологія та алергологія	неврологія

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

6.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Військова епідеміологія» є: підготовка спеціалістів, які володіють необхідним обсягом теоретичних і практичних знань для організації та проведення профілактичних заходів щодо інфекційних захворювань із різними механізмами передачі; підготовка спеціалістів, які володіють необхідним обсягом теоретичних і практичних знань для організації та проведення протиепідемічних заходів щодо інфекційних захворювань із різними механізмами передачі; підготовка спеціалістів, які володіють необхідним обсягом теоретичних і практичних знань щодо питань біобезпеки та організації проведення профілактичних та протиепідемічних заходів в умовах надзвичайних ситуацій у мирний час, в тому числі за умов занесення карантинних інфекцій; підготовка спеціалістів, які володіють необхідним обсягом теоретичних і практичних знань щодо питань проведення профілактичних та протиепідемічних заходів серед особового складу військ і населення у мирний та військовий час.

6.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Військова епідеміологія» є:

- Засвоєння алгоритмів організації профілактичних заходів щодо інфекційних захворювань із різними механізмами передачі;
- Засвоєння алгоритмів організації протиепідемічних заходів щодо інфекційних захворювань із різними механізмами передачі;
- Засвоєння алгоритмів організації та проведення профілактичних та протиепідемічних заходів в умовах надзвичайних ситуацій у мирний час, в тому числі за умов занесення карантинних інфекцій;
- Розширення знань стосовно існуючих та можливих біозагроз та заходів щодо їх стримання;

- Засвоєння алгоритмів організації проведення профілактичних та протиепідемічних заходів серед особового складу військ і населення у мирний та військовий час.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

7.1. Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії

Загальні компетентності

ЗК2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
-----	--

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

ФК9	Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів
ФК13	Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів
ФК14	Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

8.1. Знати:

- санітарно-гігієнічні та протиепідемічні заходи спрямовані на ліквідацію епідемічних наслідків при надзвичайних ситуаціях;
- заходи протиепідемічного забезпечення військ під час надзвичайних ситуацій;
- заходи протиепідемічного забезпечення військ під час війни;
- сили та засоби, що використовуються для проведення протиепідемічних заходів і захисту військ від біологічної зброї;
- заходи спрямовані на запобігання виникнення інфекційних хвороб і ліквідацію епідемічних осередків у військах;
- заходи спрямовані на запобігання занесення інфекційних хвороб у війська;
- заходи спрямовані на запобігання винесенню інфекційних хвороб з військ;
- протиепідемічні заходи на етапах медичної евакуації;
- основні принципи обслуговування інфекційних хворих в діючій армії та зонах надзвичайних ситуацій;
- порядок організації роботи і розгортання ізоляторів на етапах медичної евакуації;
- структуру та призначення військово-польового інфекційного госпіталю й військово-польового госпіталю особливо небезпечних інфекцій;
- евакуаційні можливості поранених і уражених бактеріологічною зброєю;

8.2. Вміти:

- проводити ранню діагностику найбільш поширених захворювань внутрішніх органів;
- планувати проведення протиепідемічних заходів у військах та серед населення при надзвичайних ситуаціях в залежності від оперативно-тактичної обстановки;
- організувати проведення профілактичних заходів серед особового складу військ, формувань та серед населення по ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- організувати проведення протиепідемічних заходів у вогнищах з поодинокими і чисельними випадками інфекційних хвороб;
- організувати протиепідемічний режим роботи всіх етапів медичної евакуації;

- визначити порядок і шляхи евакуації інфекційних хворих;
- скласти схему розгортання військово-польового інфекційного госпіталю й військово-польового госпіталю особливо небезпечних інфекцій.

8.3. Опанувати навички:

- проведення протиепідемічних заходів у військах та серед населення при надзвичайних ситуаціях в залежності від оперативно-тактичної обстановки;
- проведення профілактичних заходів серед особового складу військ, формувань по ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та серед населення;
- проведення протиепідемічних заходів у вогнищах з поодинокими і багаточисельними випадками інфекційних хвороб;
- визначення порядку і шляхів евакуації інфекційних хворих;
- розгортання військово-польового інфекційного госпіталю й військово-польового госпіталю особливо небезпечних інфекцій.

Результати навчання для дисципліни:

ПРН.15. Організовувати надання медичної допомоги та лікувально-евакуаційних заходів населенню та військовослужбовцям в умовах надзвичайних ситуації та бойових дій, в т.ч. у польових умовах.

ПРН.19. Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення

ПРН.20. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної профілактики інфекційних захворювань.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 30 годин, 1 кредитів ЄКТС.

Тема 1. Принципи організації протиепідемічного забезпечення військ. Протиепідемічний захист військ у мирний час і особливі періоди.

Практичне заняття.

Протиепідемічне забезпечення військ направлені на запобігання виникненню інфекційних захворювань серед особового складу, а у випадках їх появи - недопущення розповсюдження і як найшвидша локалізація та ліквідація осередків інфекційних захворювань.

В основу організації протиепідемічних заходів покладено: принцип профілактичної спрямованості цих заходів; комплексний підхід до організації та проведення санітарно-гігієнічних, профілактичних та протиепідемічних заходів у відповідності з досягненнями військово-медичної науки; єдиний підхід до виконання завдань попередження і ліквідації інфекційних захворювань; відповідність змісту та обсягу протиепідемічних заходів санітарно-епідемічній ситуації у військах та району їх дислокації.

Відповідно епідемічному процесу протиепідемічні заходи можна згрупувати у три групи: заходи спрямовані на нейтралізацію джерела інфекції, заходи спрямовані на розрив механізму передачі, заходи спрямовані на створення несприйнятливості організму до інфекційних захворювань.

Самостійне значення мають лабораторно-діагностичні дослідження та пропаганда гігієнічних знань та здорового способу життя серед особового складу військ, як загальні заходи по забезпеченню ефективності всього комплексу протиепідемічних заходів.

Практичні навички:

- проведення заходів для запобігання заносу інфекційних захворювань з прибуваючим в частину молодим поповненням;
- виявлення, облік і лікування осіб з хронічними формами інфекційних захворювань і

бактеріоносіїв;

- дотримання протиепідемічного режиму на етапах медичної евакуації;
- виявлення осіб з ризиком зараження і організація медичного нагляду за ними;
- проведення дезінфекції, дезінсекції та дератизації;
- проведення профілактичних щеплень і екстреної профілактики особовому складу;
- пропаганда гігієнічних знань і здорового способу життя серед особового складу військ.

Тема 2.

Санітарно-епідеміологічна розвідка. Епідеміологічний аналіз: види, мета, задачі та основні напрями. Оцінювання санітарно-епідемічного стану військ і районів їх дислокації.

Практичне заняття.

Для визначення критеріїв оцінки санітарно-епідеміологічного стану військ - проводять епідеміологічне обстеження осередків інфекційних захворювань з наступним епідеміологічним аналізом, а також біологічну розвідку, що дозволяє виявляти факт застосування біологічної зброї й ідентифікувати застосований засіб. Для визначення критеріїв оцінки санітарно-епідеміологічного стану району розташування військ – передбачається систематичне проведення санітарно-епідеміологічної розвідки, що є важливим заходом для запобігання занесенню інфекційних хвороб у війська.

Санітарно-епідеміологічна розвідка - це комплекс заходів для протиепідемічного забезпечення військ, що виконується усією медичною службою і спрямований на безперервне і своєчасне отримання достовірних відомостей про можливе занесення інфекційних хвороб у війська від цивільного населення, інших невійськових контингентів, війська противника чи з природних осередків на території розташування свого війська. Санітарно-епідеміологічна розвідка здійснюється при кожному переміщенні військ, у процесі підготовки до бойових дій, під час їх проведення і після закінчення.

Практичні навички:

- визначення критеріїв оцінки санітарно-епідеміологічного стану військ;
- проведення заходів для запобігання заносу інфекційних захворювань з прибуваючим в частину молодим поповненням;
- виявлення, облік і лікування осіб з хронічними формами інфекційних захворювань і бактеріоносіїв;
- дотримання протиепідемічного режиму на етапах медичної евакуації;
- виявлення осіб з ризиком зараження і організація медичного нагляду за ними;
- проведення дезінфекції, дезінсекції та дератизації;
- проведення профілактичних щеплень і екстреної профілактики особовому складу;
- пропаганда гігієнічних знань і здорового способу життя серед особового складу військ;
- проведення санітарно-епідеміологічна розвідки.

Тема 3. Біологічна зброя ймовірного противника. Заходи захисту особового складу в осередках біологічного зараження. Характеристики біологічної зброї як зброї масового ураження.

Практичне заняття.

Зброя масового ураження – зброя, призначена для нанесення масових втрат або руйнувань на великій площі. Уражаючі фактори зброї масового ураження, як правило, продовжують наносити втрати протягом тривалого часу. Також еморалізує як війська, так і цивільне населення. Порівняні наслідки можуть наступити й у випадку застосування

звичайної зброї або здійснення терористичних актів на екологічно небезпечних об'єктах, таких як АЕС, плотинах і гідровузлах, хімічних заводах тощо. До видів зброї масового ураження відноситься і біологічна зброя.

Практичні навички:

- проведення санітарно-епідеміологічна розвідки.
- дотримання протиепідемічного режиму на етапах медичної евакуації;
- виявлення осіб з ризиком зараження і організація медичного нагляду за ними;
- проведення дезінфекції, дезінсекції та дератизації;
- проведення профілактичних щеплень і екстреної профілактики особовому складу;
- визначення порядку і шляхів евакуації інфекційних хворих;
- розгортання військово-польового інфекційного госпіталю й військово-польового госпіталю особливо небезпечних інфекцій.

Тема 4. Основні принципи і групи заходів захисту в осередках біологічного зараження в разі використання біологічної зброї. Обсервація та карантин.

Практичне заняття.

Особливості організації військових колективів, специфіка військово-професійної діяльності та матеріально-побутового забезпечення (спільне водопостачання, харчування, скупчене розміщення тощо) є такими сприятливими чинниками, які можуть привести до зараження значної кількості військовослужбовців за умови заносу збудника інфекції на територію військової частини. Одночасно висока організованість військових колективів та сувора дисципліна значно полегшують організацію та проведення профілактичних заходів, забезпечують їх дієвість та високу ефективність. Протиепідемічні заходи при нейтралізації осередку інфекційного захворювання обов'язково повинні мати комплексний підхід і відповідати змісту та обсягу заходів, залежно від джерела збудника інфекції.

До ідентифікації застосованого противником збудника впроваджується обсервація, суть якої полягає в посиленні медичного нагляду за осередком ураження, а також в проведенні ряду лікувально-профілактичних і ізоляційно-обмежувальних заходів, які спрямовані на запобігання розповсюдження інфекційних захворювань. Карантин впроваджується при застосуванні проти військ біологічної зброї, при виникненні серед особового складу військ особливо небезпечних інфекцій, а також при появі інших масових контагіозних захворювань, які загрожують боєздатності військ. Карантин - це система протиепідемічних і режимних заходів, які спрямовані на повну ізоляцію частин від цивільного населення, сусідніх військ і ліквідацію захворювань

Практичні навички:

- організація лікувально-евакуаційного забезпечення в умовах застосування біологічної зброї;
- визначення порядку і шляхів евакуації інфекційних хворих;
- проведення санітарно-епідеміологічна розвідки.
- дотримання протиепідемічного режиму на етапах медичної евакуації;
- виявлення осіб з ризиком зараження і організація медичного нагляду за ними;
- проведення дезінфекції, дезінсекції та дератизації;
- проведення профілактичних щеплень і екстреної профілактики особовому складу;
- розгортання військово-польового інфекційного госпіталю й військово-польового госпіталю особливо небезпечних інфекцій.

Тема 5. Епідеміологічна характеристика окремих інфекційних хвороб і протиепідемічні заходи в осередках біологічного зараження.

Практичні заняття.

Захист підрозділів від наслідків застосування біологічної зброї забезпечується:

проведенням заходів специфічної та екстреної профілактики інфекційних захворювань; проведенням біологічної розвідки; застосуванням засобів індивідуального та колективного захисту; застосуванням захисних сіток, мазей та інших засобів для запобігання укусів комах і кліщів; здійсненню захисту води, продуктів харчування та іншого майна; проведенням заходів дезінфекції, дезінсекції, дератизації.

Біологічна зброя - зброя, яка забезпечує навмисний вплив на об'єкт, проти якого її застосовують, за допомогою інфікування патогенними мікроорганізмами та іншими біологічними агентами, включаючи віруси, інфекційні нуклеїнові кислоти і пріони. Ця зброя може бути використана для ураження людей, тварин і рослин. Патогенність деяких з цих біологічних агентів може бути обумовлена токсичними речовинами, які вони виробляють самі. Такі токсини самі по собі можуть іноді виділені в чистому виді й використані як зброя. У цьому випадку вони досягають своєї мети в результаті не інфікування, а токсичності, тому вони підпадають також і під визначення хімічної зброї навіть якщо за змістом. Конвенції про заборону біологічної зброї вони визначені також біологічною зброєю. Мікроорганізми не є єдиними формами життя, які можуть виробляти токсини. Конвенція про заборону біологічної зброї - в тих випадках, коли в ній мова йде про токсини, - має на увазі під ними токсичні речовини, що виробляються будь-яким живим організмом, навіть в тих випадках, коли такі речовини отримують іншим способом, включаючи хімічний синтез.

Практичні навички:

- проведення протиепідемічних заходів у військах та серед населення при надзвичайних ситуаціях в залежності від оперативно-тактичної обстановки;
- організація лікувально-евакуаційного забезпечення в умовах застосування біологічної зброї;
- визначення порядку і шляхів евакуації інфекційних хворих;
- проведення санітарно-епідеміологічної розвідки.
- дотримання протиепідемічного режиму на етапах медичної евакуації;
- виявлення осіб з ризиком зараження і організація медичного нагляду за ними;
- проведення дезінфекції, дезінсекції та дератизації;
- проведення профілактичних щеплень і екстреної профілактики особовому складу;
- розгортання військово-польового інфекційного госпіталю й військово-польового госпіталю особливо небезпечних інфекцій.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назви змістових модулів і тем	Кількість навчальних годин			Індивідуальна самостійна робота
		Всього годин	Практичні заняття	Самостійна робота	
Модуль I					
Змістовий модуль 1. Протиепідемічний захист військ у мирний час і особливі періоди. Санітарно-епідеміологічна розвідка.					
1	Принципи організації протиепідемічного забезпечення військ. Протиепідемічний захист військ у мирний час і особливі періоди.	6	3	3	
2	Санітарно-епідеміологічна розвідка. Епідеміологічний аналіз: види, мета, задачі та основні напрями. Оцінювання санітарно-епідемічного стану військ і районів їх дислокації.	5	2	3	
	Разом за змістовим модулем 1	11	5	6	
Змістовий модуль 2. Біологічна зброя ймовірного противника. Біологічна розвідка. Заходи захисту особового складу в осередках біологічного зараження.					

3	Біологічна зброя ймовірного противника. Заходи захисту особового складу в осередках біологічного зараження. Характеристики біологічної зброї як зброї масового ураження.	5	2	3	
4	Основні принципи і групи заходів захисту в осередках біологічного зараження в разі використання біологічної зброї. Обсервація та карантин.	6	2	3	
	Тестовий контроль.		1		
5	Епідеміологічна характеристика окремих інфекційних хвороб і протиепідемічні заходи в осередках біологічного зараження	6	3	3	
	Разом за змістовим модулем 2	17	8	9	
	Підсумковий модульний контроль	2	2		
	ВСЬОГО ГОДИН	30	15	15	

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
	<u>Змістовий модуль 1</u> Протиепідемічний захист військ у мирний час і особливі періоди. Санітарно-епідеміологічна розвідка	
1	Принципи організації протиепідемічного забезпечення військ. Протиепідемічний захист військ у мирний час і особливі періоди.	3
2	Санітарно-епідеміологічна розвідка. Епідеміологічний аналіз: види, мета, задачі та основні напрями. Оцінювання санітарно-епідемічного стану військ і районів їх дислокації.	2
	<u>Змістовий модуль 2</u> Біологічна зброя ймовірного противника. Біологічна розвідка. Заходи захисту особового складу в осередках біологічного зараження.	
3	Біологічна зброя ймовірного противника. Заходи захисту особового складу в осередках біологічного зараження. Характеристики біологічної зброї як зброї масового ураження.	2
4	Основні принципи і групи заходів захисту в осередках біологічного зараження в разі використання біологічної зброї. Обсервація та карантин.	2
	Тестовий контроль	1
5	Епідеміологічна характеристика окремих інфекційних хвороб і протиепідемічні заходи в осередках біологічного зараження.	3
	Підсумковий модульний контроль	2

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

№	Тема	Кількість годин	Вид контролю
		15	Поточний контроль на практичних заняттях
1	Чинники, що визначають розвиток епідемічного процесу у військах.	3	
2	Заходи контролю розвитку епідемічного процесу у військах.	3	
3	Біологічна розвідка: мета, завдання і основні засади організації.	3	
4	Неспецифічна та специфічна індикація біологічної зброї в осередках біологічного зараження.	3	
5	Природні токсини мікробного походження, що потенційно можуть бути використані як біологічна зброя.	3	

13. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ: виготовлення наочності згідно навчальної програми (таблиці, санітарний бюлетень).

14. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ: складання статистичного звіту, заповнення медичної документації; складання меню, залежно від віку пацієнта та стану здоров'я (лікувальна дієта).

15. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Основна мета протиепідемічних захисту військ.
2. Критерії оцінки санітарно-епідеміологічного стану в зонах стихійного лиха.
3. Завдання і склад надзвичайних протиепідемічних комісій.
4. Принципи проведення протиепідемічних і санітарно-гігієнічних заходів у військах.
5. Принципи протиепідемічного забезпечення військ на театрі воєнних дій.
6. Особливості організації протиепідемічних заходів у воєнний час.
7. Сили і засоби, які беруть участь в організації та проведенні протиепідемічних і санітарно-гігієнічних заходів у військових колективах.
8. Спеціалізовані формування протиепідемічного захисту та їх функції.
9. Головні напрямки роботи медичних працівників в екстремальних умовах.
10. Основні невідкладні заходи в разі спалаху особливо небезпечної інфекції.
11. Режимні й обмежувальні заходи під час надзвичайних ситуацій та у військах.
12. Заходи, спрямовані на запобігання виникненню інфекційних хвороб і ліквідацію епідемічних осередків у військах.
13. Організація лікувально-евакуаційного забезпечення в умовах застосування біологічної зброї.
14. Правила перевезення інфекційних хворих.
15. Військова дезінфекція, дезінсекція та дератизація, організація, методи і засоби.
16. Імунопрофілактика у військах, екстрена профілактика інфекційних хвороб.
17. Сили та засоби для проведення

18. Класифікація надзвичайних ситуацій.
19. Розвиток епідемічного процесу серед населення при надзвичайних ситуаціях.
20. Чинники, які впливають на поширення інфекційних хвороб в районах надзвичайних ситуацій.
21. Принципи захисту населення в зоні надзвичайної ситуації.
22. Неспецифічна та специфічна термінової профілактики в осередку біологічного зараження.
23. Особливості формування епідемічного процесу у військах.
24. Критерії оцінки санітарно-епідеміологічного стану військ і району їх розміщення.
25. Особливості розвитку епідемічного процесу серед особового складу військ.
26. Особливості епідемічного процесу в умовах бойових дій і при застосуванні зброї масового ураження.
27. Протиепідемічні заходи серед особового складу військ (виявлення, евакуація та ізоляція інфекційних хворих у військових частинах) в мирний час.
28. Основні вимоги до санітарно-епідеміологічної розвідки.
29. Види біозагроз.
30. Поняття про біологічну зброю.
31. Ознаки штучно викликаного епідемічного процесу.
32. Заходи, які проводяться медичною службою у період загрози та у момент застосування супротивником біологічної зброї.
33. Заходи з ліквідації наслідків застосування супротивником біологічної зброї.
34. Неспецифічна та специфічна індикація.
35. Режимно-обмежувальні заходи при обсервації.
36. Режимно-обмежувальні заходи при карантині.
37. Колективні та індивідуальні засоби захисту населення.

16. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Проведення заходів для запобігання заносу інфекційних захворювань з прибуваючим в частину молодим поповненням;
2. Виявлення, облік і лікування осіб з хронічними формами інфекційних захворювань і бактеріоносіїв;
3. Дотримання протиепідемічного режиму на етапах медичної евакуації;
4. Виявлення осіб з ризиком зараження і організація медичного нагляду за ними;
5. Проведення дезінфекції, дезінсекції та дератизації;
6. Проведення профілактичних щеплень і екстреної профілактики особовому складу;
7. Пропаганда гігієнічних знань і здорового способу життя серед особового складу військ.
8. Основні невідкладні заходи в разі спалаху особливо небезпечної інфекції.
9. Режимні й обмежувальні заходи під час надзвичайних ситуацій та у військах.
10. Заходи, спрямовані на запобігання виникненню інфекційних хвороб і ліквідацію епідемічних осередків у військах.
11. Організація лікувально-евакуаційного забезпечення в умовах застосування біологічної зброї.
12. Правила перевезення інфекційних хворих.
13. Імунопрофілактика у військах, екстрена профілактика інфекційних хвороб.
14. Проведення протиепідемічних заходів і захисту військ від бактеріологічної зброї.
15. Організація лікувально-евакуаційного забезпечення в умовах застосування біологічної зброї

17. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання – це один із завершальних етапів навчальної діяльності та визначення успішності навчання.

Форма підсумкового контролю успішності навчання: підсумковий модульний контроль.

Засоби та форми проведення поточного та підсумкового контролю.

Знання і вміння студента оцінюються викладачем за загальноприйнятою 4-х бальною системою ("відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно") з виставленням оцінки в журнал відвідування та успішності.

Оцінку **"відмінно"** отримує студент, який показав глибокі знання теоретичного матеріалу, передбаченого програмою, досконало володіє практичними навичками, відзначається зразковою дисципліною та старанністю.

Оцінку **"добре"** отримує студент, який показав добрі знання теоретичного матеріалу по темі заняття, оволодів практичними навичками згідно програми і виконує їх самостійно, відзначається доброю, виробничою дисципліною.

Оцінку **"задовільно"** одержує студент, який показав задовільні знання теоретичного матеріалу, оволодів більшістю практичних навичок по програмі, порушував трудову дисципліну, не проявляв ініціативи і старання при освоєнні практичних навичок.

Оцінка **"незадовільно"** виставляється студенту, якщо він показав незадовільні знання теоретичного матеріалу, не володіє більшою частиною передбачених програмою практичних навичок і не може їх виконувати самостійно, систематично порушував виробничу дисципліну.

Реалізація виконання програми здійснюється під час практичних занять та самостійної роботи.

Початковий контроль знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і включає в себе перевірку знань теоретичного та практичного матеріалу, який вивчався на попередніх курсах (військова медицина та медицина катастроф, біологія, мікробіологія, загальна епідеміологія, інфекційні хвороби), що проводиться методом фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт.

Поточний контроль знань проводиться на практичному занятті, частина з яких проводиться в клініці і включає перевірку знань теоретичного матеріалу теми та контроль оволодіння практичними навичками, які передбачені методичними розробками занять відповідних тем. Перевірка знань студентів здійснюється за допомогою усного фронтального опитування, вирішення тестових завдань різного ступеню важкості. Розв'язування ситуаційних задач. Теми для самостійного вивчення зараховуються на практичному занятті.

Оцінювання тестового контролю студентів.

Проводиться на другому занятті, після опрацювання четвертої теми. Студентам пропонується 50 тестових завдань (тестовий контроль з використанням тестових завдань формату А), з яких студенту необхідно набрати не менше 35 правильних відповідей (70 %) для того, щоб бути допущеним до підсумкового модульного контролю. Студент може перескладати тестовий контроль на позитивну оцінку викладачу під час його консультацій та відробіток не більше 3-х разів під час вивчення модулю.

Підсумковий модульний контроль знань здійснюється під час останнього заняття, який проводиться у формі письмового контролю рівня теоретичної підготовки студентів вирішенням ситуаційних задач III рівня, перевірка рівня засвоєння практичних вмінь і навичок у вигляді індивідуального усного опитування.

Методика проведення підсумкового модульного контролю.

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенні вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля. До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні заняття, при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну та отримали результат не менше 70 % правильних відповідей під час тестового контролю.

Студенту, який з поважної причини мав пропуски навчальних занять, вносяться корективи до індивідуального навчального плану і дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну. Для студентів, які пропустили навчальні заняття без поважних причин, рішення про їх відпрацювання приймається індивідуально деканом факультету.

Форми проведення підсумкового контролю мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної підготовки (з використанням стандартизованих завдань, усне або письмове опитування) та контроль професійних умінь (, ситуаційні задачі) відповідно до ОКХ.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів з можливих 80.

Підсумковий модульний контроль проводиться на останньому практичному занятті. Здійснюється контроль теоретичних знань, набутих практичних навичок і вмінь. Максимальна кількість балів модульного підсумкового контролю дорівнює 80. Модуль вважається зарахований, якщо студент набрав не менше 50 балів. Проводиться в 2 етапи:

I етап – індивідуальна контрольна письмова робота, яка містить 5 ситуаційних задач. Правильна відповідь на кожне запитання оцінюється в 10 балів;

II етап – перевірка рівня засвоєння практичних вмінь і навичок. Цей етап оцінюється у 30 балів.

Критерії оцінки теоретичних знань та практичної підготовки студентів на підсумковому модульному контролі з дисципліни “Військова епідеміологія”.

Оцінка **“відмінно”** ставиться студенту, який правильно і детально відповів на питання викладача, показав відмінне володіння передбаченими програмою практичними навичками, проявив творче володіння учбовим матеріалом, вмінням логічно мислити, чітко і ясно викладати відповіді на поставленні питання, бездоганно володіє практичними навичками.

Оцінка **“добре”** ставиться студенту, який правильно відповів на питання, але деякі з відповідей були неповними або нечіткими, показав добре володіння передбаченими програмою, практичними навичками.

Оцінка **“задовільно”** ставиться студенту, який правильно відповів на питання викладача, але відповіді на питання були неповними і неглибокими, показав задовільне володіння, передбаченими програмою, практичними навичками.

Оцінка **“незадовільно”** ставиться студенту, який дав відповіді лише на частину питань викладача, відповіді на запитання були поверхневі, нечіткі, показав незадовільне володіння, передбаченими програмою, практичними навичками.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

18. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.

18.1. Основна (базова):

1. Військова епідеміологія: навч. посіб. / Москалюк В.Д., Сирота Б.В., Рандюк. Ю.О., Баланюк І.В., Андрушак М.О., Соколенко М.О. – Чернівці, ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет», 2023 – 292 с.
2. Військова епідеміологія: навч. посіб. / Н.О. Виноград, З.П. Васишин, Л.П. Козак. - 2-е вид., перероб. та допов. - Київ: Медицина, 2021. - 183 с.
3. Військова епідеміологія з епідеміологією надзвичайних ситуацій [Текст] : підруч. для студ. МНЗ МОЗ України IV р.а. / М.А. Андрейчин, О.Д. Крушельницький, В.С. Копча, І. В. Огороднійчук ; за ред. М. А. Андрейчина. - Тернопіль : Укрмедкнига, 2016. - 319 с.

18.2. Додаткова:

1. Епідеміологія: базовий підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів. За ред. проф. І.П. Колеснікової. – Вінниця: Нова книга, 2012. – 576 с.
2. Спеціальна епідеміологія навчальний посібник / Н.О. Виноград, З.П. Васишин, Л.П. Козак. – 3-є вид., переробл. і доповн. – К.: ВСВ "Медицина", 2021. – 336 с.
3. Епідеміологія: протиепідемічні заходи: навчальний посібник / М.Д. Чемич, Н.Г. Малиш, Н.І. Ільїна [та ін.]. – Вінниця: Нова книга, 2020. – 288 с.

18.3. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт МОЗ України – Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua>
2. Офіційний сайт ВООЗ – режим доступу: <http://www.who.int>
3. Центр громадського здоров'я МОЗ України– режим доступу: <https://phc.org.ua/>
4. Цифрова платформа «Віртуальний пацієнт»
<https://casurt.casus.net/pmw2/app/homepage.html>.

19. УКЛАДАЧ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

Соколенко Максим Олександрович – доцент закладу вищої освіти кафедри інфекційних хвороб та епідеміології, к.мед.н., доцент.